

srdce, cév, ledvin a cukrovkou. Vakcínu jim ale musí předepsat jejich praktický lékař. V České republice mají všechny dostupné očkovací látky přibližně stejnou účinnost a je možné je podávat lidem v jakémkoli věku. Pouze vakcína Flud se používá pro očkování starších lidí nebo u osob s poruchou imunitního systému, mezi které patří například dialyzovaní lidé. Přehled chřipkových vakcín a jejich použití uvádí tabulka 11 na straně 60.

Proč se starší lidé očkují proti pneumokokům?

Zdraví u starších lidí často neslouží tak, jak by mělo. V jejich těle dochází k určitým změnám. K nejdůležitějším patří změny v imunitním systému, které mají za následek sníženou obranyschopnost. Je známo, že starší lidé, kteří si zlomili krček stehenní kosti, jsou díky moderní medicíně sice rychle operováni, ale mohou kvůli nedostatku pohybu při pobytu v nemocnici zemřít na zápal plic. Obecně totiž jakákoli nemožnost pohybu a delší pobyt na lůžku vedou u starších lidí k hromadění hlenu v dolních cestách dýchacích. K tomu se ještě přidává snížená činnost řasinkového epitelu v průduškách. To vše může vést k tomu, že se jednoduše uchytí v jinak sterilních dýchacích cestách jakýkoli původce infekce. Jedním z nejčastějších bývá streptokok způsobující zápal plic (*Streptococcus pneumoniae*). Proti streptokokovi byla připravena očkovací látka, která obsahuje 23 antigenních variant původce a prodává se pod názvem Pneumo 23. V klinických sledováních prokázala tato vakcína vysokou účinnost v prevenci vzniku zápalu plic u starších lidí, kteří pobývají v nemocnici, v domovech důchodců nebo v léčebnách dlouhodobě nemocných. Dobré účinky byly zaznamenány také u lidí, kteří byli určitou dobu v nemocnici například po rozsáhlejších operacích. Očkovací látka je dostupná i v České republice a zdarma se podává všem institucionálně sledovaným osobám, pro které je určeno zdarma očkování proti chřipce (tab. 12). Podává se v jedné dávce do deltového svalu, přeočkování se provádí každých pět let jednou dávkou. S výhodou se očkovací látka dává všem starším lidem, které čeká delší pobyt v nemocnici, například kvůli plánované operaci. V tomto případě si musí očkování hradit sami. Cena, která se pohybuje okolo čtyř set korun, však vysoko předčí následky, které by mohly vzniknout, kdyby nebyl člověk očkován.

Tab. 12. Pro koho je očkování proti chřipce a pneumokokové infekci doporučováno a pro koho je toto očkování bezplatné

Vakcína	Pro koho je určena	Poznámka k přeočkování
chřipková vakcína: 1 dávka každý rok	bez rozdílu věku, velmi často starší osoby ≥ 60 let*	je nutné každoroční přeočkování
Pneumo 23: 1 dávka	bez rozdílu věku, velmi často starší osoby ≥ 60 let*	převodní očkování jednou dávkou vakcíny, přeočkování každých 5 let

Poznámka: * Očkování zdravých lidí, kteří pobývají v léčebnách pro dlouhodobě nemocné, domovech důchodců, domovech-penzionech pro seniory, nebo lidí, kteří trpí chronickým onemocněním v ústavech sociální péče, se provádí bezplatně.